

Årsberetning 2020

Kongernes Samling
The Royal Danish Collection

Kongernes Samling

The Royal Danish Collection

I 2019 satte Kongerens Samling besøgsrekord med 560.000 gæster. Ambitionerne for og forventningerne til 2020 var derfor store. Den 8. februar 2020 åbnede H.M. Dronningen med deltagelse af H.K.H. Prinsesse Benedikte det nyetablerede Fabergékammer på Amalienborgmuseet i Christian VIII's Palæ. Men knapt havde vi åbnet den nye attraktion, før COVID-19-pandemien tvang verden og dermed også os til at lukke ned. Pludselig stod Kongernes Samling i en situation, som ingen kunne have forudset. Fra den ene dag til den anden var gæsterne væk, og da man for en periode fik lov til at åbne igen, udeblev de mange udenlandske turister, som normalt udgør godt 90% af det samlede besøgstal på Kongernes Samling.

I 2020 ender Kongernes Samling med et besøgstal på 115.194 mod 559.104 i 2019. Fra at have haft 4.086 åbningstimer i 2019 har vi i 2020 haft Amalienborgmuseet og Rosenborg åbent i 2.377 timer. Det fortæller noget om den alvorlige situation, som organisationen har befundet sig i. Størstedelen af indtægtsgrundlaget forsvandt og drastiske og svære beslutninger var uundgåelige. Afskedigelser, udgifts- og projektstop og en kollektiv lønnedgang er nogle af de redskaber, der har været i brug for at minimere blødningen. Samtidig er hjælpepakker, sommerpakker og lønkomensation blevet områder, som man har været nødt til nu at sætte sig ind i. Samlet set bidrog alle tiltag og støtten fra regeringen til, at Kongernes Samling kommer ud af

2020 med kapital nok til at imødesee et 2021, som man må forvente ej heller bliver, som vi har været vant til. Meget er fortsat usikkert.

Men midt i al mørket opstod der også spændende muligheder for at udvikle Kongernes Samling i en ny retning og ikke mindst styrke institutionens fokus på det nationale publikum.

Den 28. august 2020 blev det offentliggjort, at samtlige partier i Kolding Byråd var blevet enige om at indgå en aftale med Kongernes Samling på Rosenborg og Amalienborg om at overtage driften af Koldinghus fra 1. januar 2021. Det tidligere kongeslot Koldinghus i Jylland bliver dermed Kongernes Samlings tredje afdeling og vil fremover bidrage markant til, at historien om de danske konger og dronninger og baggrunden for vores nuværende monarki formidles til alle danskere

Med en generøs bevilling fra Ny Carlsbergfondet blev det muligt den 10. oktober 2020 at åbne en udstilling om Christian 5. i Riddersalen på Rosenborg i anledning 350-året for kongens tronbestigelse. En udstilling, som vi med kort varsel nåede at få stablet på benene, så den var klar til efterårsferien og som H.K.H. Kronprins Frederik fik mulighed for at se få dage før den virtuelle åbning.

2020 var på mange måder et særligt år i institutionens historie. Og ikke mindst medarbejderne

skal have en meget stor tak for den opbakning til - og forståelse for - den alvorlige situation, som organisationen har stået i 2020. Medarbejdere har været hjemsendt, kollegaer er blevet afskediget, sammenhængskraften i organisationen har været udfordret, lønnen er blevet reduceret, arbejdsopgaver ændret og meget mere. Men alle har bevaret troen på fremtiden, og at vi som organisation ville komme gennem denne periode.

Derudover skal de mange samarbejdspartnere og fonde takkes for den store velvilje, der er blevet udvist Kongerens Samling i det forgangne år.

Hendes Majestæt Dronningen og den øvrige kongelige familie skal ligeledes have en stor tak for den store opmærksomhed og opbakning, der kontinuerligt tildeles Kongerens Samling.

Henning Fode
Direktør

Thomas C. Thulstrup
Museumsdirektør

FORSKNING OG STUDIEBESØG

Forskningsindsatsen ved Kongernes Samling udgøres af flere elementer. En bestanddel er projekter, der tager udgangspunkt i genstande fra samlingen, eller personer, der knytter sig til den kongelige historie. Et andet og betydeligt felt er studier og tilgængeliggørelse af værdifulde kilder, der muliggør fremtidig forskning i samlingen. Desuden opfylder vi en vigtig funktion igennem de flere hundrede besvarelser på faglige forespørgsler årligt. Ud over disse opgaver lægger vi i disse år mange kræfter i samlingsstudier, der kan understøtte vores ambitioner på udstillingsområdet.

Peter Kristiansen har fortsat arbejdet med at tilgængeliggøre Rosenborgs ældre, håndskrevne inventarer. Inventarerne 1696-1824 er færdige og 1830 er under indtastning. Tilgængeliggørelse af de håndskrevne og nogle gange svært læselige inventarer er af stor nytte for forskning i genstandenes historie på slottet.

Peter Kristiansen arbejder fortsat med klargørelse af sine studier af Rosenborgs samling af signeter til publikation.

Museumsinspektør emeritus Jørgen Hein fortsætter sin undersøgelse om Rosenborgs møbler i Rigsarkivets arkivalier.

Peter Kristiansen er den, der får langt de fleste forespørgsler til besvarelse. Fra den 1.1. til 31.12.2020 har han besvaret 208 forespørgsler.

Studiebesøg hos samlingen

- Besøg af Dr. Sara Ayres, Nordea Fonden Fellow. Miniaturer af Prins Jørgen og Christian 7. Peter Kristiansen 13. juli.
- Christine Jeanneret, Lyd på Slottet. Danmarks frie forskningsfond, med Peter Kristiansen i september.
- Besøg af museumsinspektørerne Kristoffer Schmidt og Jesper Munk Andersen, begge fra Nordsjællands Museum for at studere Bruuns Gouacher, med Peter Kristiansen 5. og 11. november.
- Roman Schmitz fra Humboldt Forum i Berlin besøgte Axel Harms i februar.

Studiebesøg uden for samlingen

- Studietur til Sorgenfri Slot med Andreas Grinde, Axel Harms og repræsentant fra SLKS. 26. februar.

Set med nutidens øjne ligner Rosenborgs håndskrevne inventarium fra 1731 næsten et kunstværk i sig selv. Inventarier blev udarbejdet i forbindelse med slotsforvalterskift. Dermed kunne efterfølgeren og kongens embedsmænd se, at der var bilag på tilgange – og særligt afgang. Inventariet her viser en beskrivelse af de hundredevis af glas fra Glasværelset på Rosenborg.

Foto: Trine Mørnø / Kongernes Samling

Malerikonservator Berit Møller i gang med et retoucheringsarbejde. Skader retoucheres med tynde, fine penselstrøg i en stregteknik så man, når maleriet betragtes meget tæt på, kan se, hvad der er nye retoucher og hvad der er originalt farvelag.

Foto: Kongernes Samling

SAMLING, BEVARING OG REGISTRERING

Genstandsrevision

Jens Busck og Peter Kristiansen har gjort en stor indsats med at registrere genstande, som i starten af 2020 var blevet overladt til samlingen fra hoffet. Det drejede sig om genstande fra Frederik 9.s bo. I alt 65 genstande blev oprettet. Har påbegyndt registrering af ældre hængepartier.

Konservering

- Konservering og restaurering af malerierne 7-97 af Jacob d'Agar: "Christian 5. i rustning", 7-273 af Jacob d'Agar: "Christian 5. og hans sønner", maleri 6-13 af Abraham Wuchters: "Portræt af Christian 5.", 6-560 af Abraham Wuchters: "Portræt af Griffenfeld i slåbrok", 7-272 af Abraham Wuchters: "Christian 5. med regalierne", 7-288 af Duvens: "Christian 5. i harnisk".
- Om montering og overfladerensning af grafisk tryk nr. 6-635 og 6-636.
- Om montering af akvarel fra Håndbibliotekets billedsamling: "Snepe".
- Konservering og restaurering af ramme og bagplademontage til maleri 6-561 af "Christian 5. på Tronen".
- Digitalisering af en bønnebog.
- Monteringsarbejde ifm. midlertidig udstilling af Kamfor i det Grønne Kabinet ved udlån af div. genstande til Davids Samling.
- Limninger af flere forskellige genstande såsom stenbord, kugleur, elfenbensøjle på skrin, samt limning af søjler på bordmodellen af Amalienborg.
- Konservering og komplementering af 21-15 Skab, beklædt med florentinsk mosaik med skuffer og fyldninger. Konserveringen er ikke færdig.

- Konservering og stabilisering af Eb 11-106a Gueridon.
- Tilstandsrapport i forbindelse med udlån af 14-188 Jens Juel: "Kronprinsesse Marie og Prinsesse Caroline spadserende i en romantisk have".
- Tilstandsrapport i forbindelse med udlån af 15-370 Dukkevogn. Udlånt til Frederiksborgmuseet.
- Besigtigelse af fodervogn på Fredensborg Slot med henblik på at foreslå en kommende konserverings- og restaureringsbehandling.
- Besigtigelse af maleri "Dansescene fra Tahiti" fast interiør på Amalienborg, Det blå kabinet og senere nedtagning i forbindelse med et udlån. Maleriet ejes af Frederiksborgmuseet og er udlånt til Glyptoteket.
- Registrering og tilstandsvurdering af tekstilsamlingen til Rigets Skatkammer, et projekt med 51.829 timers tekstilkonservering eller det der svarer til 43 års effektivt arbejde.
- Der er udført frysebehandling og støvsugning af tre af vægtapeterne i Riddersalen. På grund af deres størrelse og skrøbelige natur er det et kæmpe logistik arbejde at nedtage og transportere til frysning, støvsuge og genophænge tapeterne i Riddersalen. Arbejdet blev udført umiddelbart op til udstillingen "MAGT OG MOD - Christian 5.s verden", hvilket gav yderligere tidspres.
- Gennemgang og oprydning af ginelager. Glaskabinetet blev rengjort på synlige områder.
- Generel rengøring af genstande og interiør på Rosenborg, Amalienborg og på magasinerne.
- Registrering og mærkning af nyerhvervede genstande. Gennemgang af de forskellige

ansvarsområder med rengøringselskabet samt opstart af ekstra timer til udvalgte områder.

- Der arbejdes desuden løbende på længerevarende projekter for Rosenborg og Amalienborg-museet.

Bevaring

- Tilstandsvurderinger af alle museets genstande (arbejdet startede i 2013). Tilstandsvurderingerne af genstandene i Kongernes Samling samt indlånte genstande er færdiggjort. Næste trin: Tilstandsvurdering af uddeponerede genstande. Først herefter kan det afsluttende arbejde med analyser af tilstandsarbejdet komme i gang. Sideløbende med dette arbejde foretages der tilpasninger, oprydning og effektiviseringer af Kongernes Samling genstandsdatabase.
- Ny-registreringer af fast inventar (malerier) i genstandsdatabase, herunder tilstandsvurdering, foregår løbende. Arbejdet ligger i forlængelse af arbejdet med tilstandsvurderingerne af genstande i Kongernes Samling. Flere nye placeringstegninger.
- Vi arbejder videre med færdiggørelse af konserveringsarkivet og digitalisering af konserveringsrapporter. De digitaliserede rapporter er gjort tilgængelige via Kongernes Samlings genstandsdatabase. De fysiske rapporter er samlet og opsat i mapper i konservatorernes kontor på Rosenborg. Nyopdukkede rapporter digitaliseres løbende, men der er formentlig ikke mange tilbage. I 2020 blev der indlagt 1.876 digitaliserede rapporter i databasen. Herefter vil de kommende rapporter blive lagt ind af de enkelte fagkonservatorer selv. Der er udført en grundig beskrivelse af processen med at lægge rapporter ind i databasen.
- Projekt om Maria Sibylla Merian i samarbejde med Peter Kristiansen: Kongernes Samling ejer en unik samling på 50 Merian-malerier, som der tages udgangspunkt i. Der arbejdes på at klarlægge Merians arbejdsproces fra skitse til trykt bog, herunder materialevalg. Og på at klarlægge, hvordan malerierne kom til Danmark.

- Projekt om historiske interiører: Ophængninger af malerier, æstetisk gennemgang af skiftende mode inden for ophæng af malerier. Projektet er en forløber for et kommende program for ophængning af malerier på Rosenborg.

Specialrapporter

- "Konserveringsarkivet og genstandsdatabase" – om arbejdet med konserveringsarkivet og hvordan det fungerer i databasen. Rapporten omhandler også registreringen af malerier i det faste inventar i genstandsdatabase.
- "Mærkning af museums-genstande. Oplæg til ny vejledning i nummerering i Kongernes Samling tanker og anbefalinger." – Generel opdatering, oprettelse og forbedring af processer inden for almen konserveringspraksis.

Udstillingsarbejde

- Fabergé-udstillingen gik ind i sidste etape med montreklargøring, monteringsopsætning og placering af alle genstandene. Derudover håndtering og pudsning af genstande til pressefotos og formidling, der medfulgte en massiv mængde databasearbejde under og efter udstillingen med løbende pladsregistreringer.
- Udstillingen "Prinsessekjoler" – Jørgen Benders kreationer til H.K.H. Prinsesse Benedikte: beskrivelser af dragter, tilpasse 21 giner til dragter, montering og opstilling.
- "Skæbnestunder" – udstillingen medførte genstandshåndtering og sikringsarbejde, men desværre endte udstillingen med at blive udskudt på grund af COVID-19.
- "Eventyrdronningen" på Silkeborg Museum blev nedtaget med registrering, nedpakning og overlevering til Kongehuset.
- Prinsesse Benediktes kjoleudstilling indebar ginearbejde i træværkstedet, podierengøring for insekter, podieopsætning og genstandshåndtering og klargøring til pressefotos.
- "MAGT OG MOD – Christian 5.s verden" – udstillingen medførte et enormt genstandsarbejde med fremtagning af genstande, montering,

klargøring og håndtering af genstande til pressefotos, frysning og rengøring af gobeliner, databasearbejde med pladsregistrering af flere hundrede genstande, logistik, kommunikation og koordinering med mennesker fra mange forskellige faggrupper. Der er lavet giner til de udstillede dragter, konserveret ordenstrøjen og et målhoved (karruseludstyr), syet dragtdele på monteringsplader, udstillingsopbygning, tilvirket nye silkebetræk til taburetter, rekonstruktionsarbejde (Jim Lyngvilds Chr. 5. buste samt bukser og halsknipling/bind til karruseldragt).

- Farvesætning og design af tæppe til "Det Pompejanske Værelse" på Beletagen, i Christian VIII's Palæ, Amalienborg i samarbejde med H.M. Dronningen. Færdiggørelse af opgaven.

Derudover er der

- Håndtering af journalister og fotografer fra henholdsvis et nederlandsk tv-selskab og TV2 i forbindelse med genforeningsdagen, med indlæg om den berømte hestehov fra Christian X's arbejdsværelse.
- Foretaget placering af nisser rundt om på slottet til julearrangement.
- Foretaget en intensiveret insektmonitorering efter registreringen af en ny art sølvkræ nemlig 'skægkræet', der menes at komme ind i museer og boliger via indpakningsmaterialer fra forsendelser og nyt møblement.

Andre konserveringsprojekter

Det fælleseuropæiske klimaprojektet igennem EU, Collection Care, kører videre dog under andre forhold under coronaviruspandemien, idet en række af de planlagte møder og opgaver ikke har kunnet udføres pga. rejserestriktioner. Rosenborg har leveret klimadata, fortsat tilstandsvurderinger af de udvalgte genstande, tegningsmateriale af slot og magasiner og skal teste de nye dataloggere samt software i forhold til forbedringer i den præventive konservering. Rosenborg skal have en Ph.d.-forsker fra universitet i Valencia tilknyttet, for at se på revnedannelse i malerier på lærred i udstillinger og magasiner for at underbygge de modeller, der laves på Konservatorskolen ved Kunstakademiet. Ligeledes arbejdes der på en fælles artikel med universitetet i Rom om de klimatiske forhold, der gør sig gældende i stengangen på Rosenborg, hvor genstande som følge af adgangsforhold, fredninger mv. udstilles i et meget skiftende klima.

Kongernes Samling modtog i december en broche af guld med rubiner, smaragder og perler, udført omkring 1860 i "oldnordisk" stil af guldsmed Anton Michelsen. Den blev efter alt at dømme givet af Frederik 7. til hans hustru Grevinde Danner. Stilen afspejler givetvis Kongens store interesse for arkæologi. Brochen blev venligst overdraget til samlingen af Jim Lyngvild.

Foto: Trine Mernøe / Kongernes Samling

NYERHVERVELSER

Museet indsamler genstande og andet materiale, der har tilhørt medlemmer af den kongelige familie, det kongelige hus i bred forstand eller som belyser monarkiets betydning for Danmark og den danske befolkning.

TIL ROSENBORG ER ANKOMMET

Grevinde Danners broche

Kongernes Samling modtog en broche af guld med rubiner, smaragder og perler, udført omkring 1860 i "oldnordisk" stil udført af guldsmed Anton Michelsen. Den blev efter alt at dømme givet af Frederik 7. til hans hustru grevinde Danner. Stilen afspejler givetvis kongens store interesse for arkæologi.

Brochen blev venligst overdraget til samlingen af Jim Lyngvild.

TIL AMALIENBORGMUSEET ER ANKOMMET

Samling af genstande fra Frederik 9.s bo

Samling af diverse genstande fra Frederik 9.s bo, herunder: piber, askebægre, sæt med termokander, kopper, glas til sukker og dirigentstokke. Nyerhvervelserne blev doneret af Kongehuset.

Fabergé gris

I forlængelse af åbningen af Fabergékammeret på Amalienborgmuseum opstod chancen sidst på året for at erhverve en udsøgt dyrefigur, udført af Fabergé.

En af de stærkeste pointer med Fabergékammeret er den store variation i genstandenes funktioner og motiver. Fabergés værksteder excellerede blandt andet i billedrammer, skriveudstyr og tilbehør til rygning. Alt udført i ypperlig kvalitet.

Imidlertid er der en meget vigtig motivgruppe, der ikke er repræsenteret, nemlig dyrefigurene. Lige netop disse udgør en afgørende del af Fabergés produktion og er næsten udelukkende repræsenteret i samlingerne i Kreml og i det britiske kongehus.

Netop dyrefigurene afspejler Fabergés stærke inspiration af japanske netsuker og er et udtryk for den bølge af japonisme, der skyllede ind over Europa i anden halvdel af det 19. århundrede.

Grisefiguren er udført i halvædelstenen bowenit, med øjne af rubiner og har tilhørt Prinsesse Elisabeth og har således ud over sin kunsthåndværksmæssige værdi, en stor værdi for fortællingen om den danske kongelige historie.

Erhvervelsen blev mulig takket være støtte fra Arne V. Schleschs fond og Slots- og Kulturstyrelsens pulje til erhvervelser.

I aktiviteten "Rejs til Zarens Rusland" kunne børn og deres voksne følge i Prinsesse Dagmars fodspor til det store, imponerende og fremmede kejserlige hof i Rusland. Udstyret med et rejsepas skulle børnene finde ud af, om de havde hvad der skulle til, for at følge i Dagmars fodspor og selv blive forvandlet til et medlem af zarfamilien.

Foto: Peter Nørby / Kongernes Samling

LÆRINGSSENHEDEN

ÅRET DER GIK

2020 har også i Læringsenheden været præget af museernes nedlukning pga. COVID-19 og den efterfølgende gradvise genåbning. I den forbindelse skulle undervisningsforløb- og formidlingstiltag til de danske gæster tilpasses i overensstemmelse med sundhedsmyndighedernes retningslinjer, for at skabe sikre afviklinger af vores aktiviteter. Året bød dog også på muligheden for at undersøge nye formidlingsmuligheder og udvikle nye forløb, blandt andet i forbindelse med årets særudstilling om Christian 5. på Rosenborg. Vi har igen i år arbejdet på at pleje vores relationer til lærernetværket og kvalitetssikre vores undervisningstilbud, så de er vedkommende og sikre for vores besøgende.

Aflyste arrangementer

Den lille kulturnat, påskeprogrammet og forårets ferieprogrammer blev naturligvis aflyst som følge af nedlukningen i marts, hvor også udstillingsprojektet om 'Christian 10.s skæbnestunder' blev sat på standby. Udstillingen var planlagt til at åbne 8. april 2020. Vi håber at kunne realisere elementer af udstillingsprojektet i foråret 2021. Udviklingsprojektet om Kongernes Samlings maskot, Valde, er ligeledes blevet udskudt og forventes først genoptaget i 2021. Desuden måtte vi aflyse vores juleforløb 'Pist væk' på Amalienborg og i forlængelse af Kongehusets udmelding om aflysning af H.M. Dronningens traditionelle nytårskur, valgte Kongernes Samling ligeledes at aflyse nytårsarrangementet på Amalienborgmuseet 1. januar 2021.

Nedlukningen betød, at alle læringsenhedens studentermedhjælpere og læringspiloter blev hjemsendt i en længere periode. Fra juli kunne de så småt begynde at vende tilbage til arbejdet på tilkaldebasis, således at et sommerprogram kunne realiseres, og den begyndende efterspørgsel på rundvisninger og andre formidlingsaktiviteter kunne imødekommes.

Midlertidig ændrede arbejdsstruktur

I marts blev Lydia Skov Jørgensen ansat som barselsvikar for Sine Fogh Kappel i stillingen som udviklings- og undervisningsmedarbejder. Desuden gik Sissel Langkilde, leder af læringsenheden, på barsel ved udgangen af juli måned. Der er ikke blevet ansat en barselsvikar for lederen af læringsenheden. Nødvendige opgaver er i stedet blevet fordelt mellem det øvrige personale i barselsperioden.

Relationsopbyggende arbejde

I starten af marts drog læringsenheden for anden gang afsted mod Læringsfestivalen i Bella Center Copenhagen. Denne gang medbragte vi vores kroneværksted til stor glæde for både børn og voksne, der selv kunne prøve kræfter med dekoration af Christian 4.s krone. Vi fik talt med en masse interesserede lærere og undervisningsansvarlige om læringsenhedens mange tilbud. Der blev føjet 54 nye medlemmer til vores lærernetværk, der nu tæller over 200.

I løbet af året er der blevet udsendt to mails med nyt fra læringsenheden. Desværre har vi været nødsaget til at aflyse vores fyraftensarrangementer for lærernetværket som følge af

Kronefoto: Eleverne kommer helt tæt på Christian 4.s krone, når museets læringspilot tager dem med rundt på Rosenborg og fortæller spændende og mystiske historier om den berømte konge, hans elskede slot og den dyrebare krone.

Foto: Peter Nørby / Kongernes Samling

coronarestriktionerne, ligesom vi har valgt ikke at deltage i Læringsfestivalen i 2021. Vi håber at kunne genoptage fyraftensarrangementerne i 2021 og Læringsfestivalen i 2022, såfremt situationen tillader det.

Nye formidlingsformater

Selv om COVID-19 betød en brat nedlukning for besøgende, fortsatte udviklingen af vores formidlingsarbejde bag portene. Blandt andet blev der tænkt i nye formater, samt i kvalitetssikring af vores nuværende tilbud. Samtidig skulle vores forløb justeres hurtigt i forhold til regeringens ændrede retningslinjer, så vi hele tiden kunne opretholde sikre og trygge rundvisninger for vores besøgende. Siden oktober blev det et krav, at alle vores læringspiloter skulle bære visir, hvilket var med til at skabe tryggere rammer for både gæster og læringspiloter. Som et forsøg afviklede vi vores undervisningsforløb uden for museets åbningstid. Nogle af de andre formidlingsmuligheder, vi arbejdede på, omhandlede blandt andet film og fjernundervisningstilbud.

Omvisninger inden åbningstid

Fra maj blev det igen muligt at tilbyde rundvisninger på Rosenborg. Som et forsøg valgte vi i samarbejde med vagtgruppen at afvikle omvisningerne uden for museets åbningstid. Det betød, at gæsterne havde god plads til at opleve slottet og dermed få en unik oplevelse.

Vi justerede ligeledes vores undervisningstilbud, så de opfyldte afstandskravene, og det blev også her muligt for skoleklasser at bestille et undervisningsforløb inden museet åbningstid. Det viste sig hurtigt at være en luksus både for klasserne og for os at få lov til at vise slottet og alle vores flotte genstande frem uden andre gæster på slottet samtidig.

Ugens genstand

I forbindelse med årets sommerprogram afprøvede vi et nyt formidlingsformat bestående af en ugentlig video med en kort appetizer, der præsenterede én

særlig genstand fra samlingen. Herefter var det muligt hver lørdag kl. 12 at se og høre historien om genstanden fortalt på slottet. Ugens genstand gav mulighed for at give gæsterne et indblik i nogle af de genstande, der normalt ikke bliver vist frem i udstillingen og fortælle deres fascinerende, sjove og mærkværdige historier. Programmet og udvalget af genstande blev sammensat i samarbejde med museets inspektører samt kommunikations- og konserveringsafdelingen. Udvalget bestod blandt andet af dødsmasker fra Christian 5.s børn, navlestreng, kongeligt hår og et kyskhedsbælte.

Havevandring

I foråret og sommeren blev der udviklet og afviklet havevandring i Kongens Have. Rundvisningen fortalte havens godt 400 års historie og dens forbindelse til Rosenborg Slot som kongebolig og museum. Turen blev tilrettelagt og udført i samarbejde med museets inspektører.

Udvikling og afvikling af særomvisning

I forbindelse med åbningen af efterårets særudstilling "MAGT OG MOD - Christian 5.s verden", blev der udviklet en særrundvisning for voksne. Rundvisningen lagde vægt på Christian 5.s regeringstid og tog gæsterne med gennem særudstillingen. Undervisningsforløbet 'Enevældens efterfølger' blev udviklet til daginstitutioner og indskolingsklasser. I efterårsferien blev børneaktiviteten 'Kongens efterfølger' tilbudt til børnefamilier.

I begge forløb kunne børnene selv prøve kræfter med den kongelige etikette og finde ud af, om de havde det, der skulle til, for at blive kongens efterfølger og måske få deres helt egen orden.

Kvalitetssikring af undervisningsforløb

Regeringens retningslinjer i forbindelse med COVID-19 har betydet, at vi løbende har måttet justere vores tilbud. Vores forløb har generelt fået en strammere og i nogle tilfælde kortere struktur. Desværre har retningslinjerne også haft konsekvenser for vores undervisningsforløb

med efterfølgende værksted, som vi ikke har kunnet gennemføre, ligesom undervisningen på Amalienborgmuseet ikke har været mulig siden marts. I løbet af sommeren kvalitetssikrede vi vores undervisningsforløb 'Jagten på Christian 4.', så det efter sommerferien blev muligt for 3. klasser at gå på jagt efter Christian 4.s seks K'er med et dertilhørende niveaujusteret opgavesæt.

Som kvalitetssikring af rundvisningen 'Det bedste af Amalienborg' blev der i vinteren 2019/2020 udviklet en ny rundvisning kaldet 'Monarkiet i Medgang og Modgang'. Rundvisningen fokuserer på de glücksborgske konger fra Christian 9. til Frederik 9., samt de store samfundsmæssige omvæltninger, der har præget perioden fra midten af 1800-tallet. I februar åbnede Fabergékammeret på Amalienborgmuseet. Kammeret blev inkluderet i rundvisningen, for at give et indblik i det danske hofs russiske forbindelser. Derudover blev der i nedlukningsperioden arbejdet på forløbet 'Det Bedste af Rosenborg', således at det kan bookes i en 1,5 times udgave, der tager gæsten med rundt på hele slottet. Vi afventer ændrede retningslinjer før omvisningen kan at lanceres.

Gennem længere tid har vi haft et ønske om at få vores helt egen krone til kroneværkstedet i forbindelse med undervisningsforløbet 'I røg og damp – i fodsporet på Christian 4.'. I maj var kronen endelig færdig og klar til brug. Skabelon til kronen er lavet over Christian 4.s krone, og det er nu muligt for børn og barnlige sjæle at få deres helt egen Christian 4.-krone med sig hjem, når de booker vores forløb med kroneværksted. Da vi endnu ikke kunne åbne vores værksted med guld, glimmer og pailletter, har det i stedet været muligt at købe et kronesæt i museumsbutikken.

Daglige og sæsonbaserede aktiviteter

Daglige aktiviteter i læringsenheden rummer en bred vifte af forskellige læringstilbud. En stor del af enhedens virke er baseret på undervisning af elever fra uddannelsessektoren. I 2020 har

111 skoleklasser fra grundskoler og ungdomsuddannelser deltaget i et undervisningsbesøg på Rosenborg og Amalienborg. 4 børnehaver har deltaget i undervisningsforløb. Dertil kommer 85 bookede aktiviteter for private grupper af voksne, rejseselskaber samt familier med børn. Rundvisninger i særudstillingen "MAGT OG MOD – Christian 5.s verden", som åbnede 10. oktober 2020, bød på 29 faste, offentlige omvisninger og familieaktiviteter samt rundvisninger for seks private grupper. Hver weekend tilbyder læringsenheden faste offentlige rundvisninger i Christian VII's palæ og på Rosenborg, hvor vi har udbudt i alt 85 rundvisninger heraf 56 ferieaktiviteter for børnefamilier. Samlet set har læringsenheden i 2020 afholdt 115 formelle læringsforløb for undervisningssektoren og 255 uformelle læringsforløb for vores øvrige gæster på Amalienborg og Rosenborg.

FERIEAKTIVITETER FOR BØRNEFAMILIER OG VOKSNE (SKOLEFERIER OG HELLIGDAGE)

Vinterferieprogram, uge 7 og 8:

Amalienborg: Weekendrundvisninger for unge og voksne, 'Den danske Zarina' samt daglig ferieaktivitet for børnefamilier, 'Rejs til Zarens Rusland'.

Rosenborg: Daglig ferieaktivitet med kroneværksted for børnefamilier, 'I røg og damp – i fodsporet på Christian 4.' samt faste, offentlige danske og engelske weekendrundvisninger på slottet.

Sommerprogram

Rosenborg: Ugens genstand, et kombineret kommunikations- og formidlingsmæssigt format, der fokuserer på slottets skjulte genstande og obskure fortællinger. Hver mandag i juli og august udkom en lille film på de sociale medier, der markedsførte den kommende lørdags begivenhed, hvor genstande fra magasinet blev fremvist og formidlet til interesserede.

Familierundvisning, 'I røg og damp – i fodsporet

på Christian 4.' samt rundvisningen 'Det bedste af Rosenborg' for danske sommergæster tre dage om ugen. Begge dele i eksklusive, små grupper. Desuden havevandringen 'Kongens Have – fra kongelig privathave til offentlig park' fire dage ugentligt. En vandring gennem havens 400 år gamle historie.

Efterårsferieprogram

Rosenborg: Efterårsferien på Rosenborg tog udgangspunkt i den nyåbnede særudstilling "MAGT OG MOD – Christian 5.s verden". Programmet bestod af særøvisninger for voksne, samt familieomvisningen 'Kongens efterfølger' for børn i alderen 5-9 år. De større børn i alderen 8-13 år kunne opleve den involverende teaterforestilling 'Paryk, krone, gevir', der tog deltagerne med på en sanselig rejse til Christian 5.s verden.

Særudstillingsprogram på Rosenborg

Særudstillingsprogram på Rosenborg: I forbindelse med særudstillingen "MAGT OG MOD – Christian 5.s verden", var det hver weekend hele efteråret muligt at få en omvisning i særudstillingen. Derudover blev der gennem små videoer lanceret en genstand fra udstillingen, som gæsterne hver lørdag og søndag kl. 12.00 kunne høre historien om. Genstandene blev valgt ud fra udstillingens centrale temaer: jagt, karrusel og krig.

Øvrige aktiviteter

I skoleåret 2019/20 fik læringsenheden bevilget 35 'Åben Skoleforløb' samt 14 læringsforløb for dagtilbud fra Københavns Kommune. I skoleåret 2020/21 blev 19 forløb bevilget samt 24 forløb for dagtilbud fra Københavns Kommune. Alle forløbene er gratis for københavnske folkeskoler og kommunale og private dagbehandlingstilbud samt daginstitutioner.

Kend dit land

I skoleåret 2019-2020 var Rosenborg med i 'Kend dit land', hvor 4. klasser fra hele landet tog på dannelsesrejser i miniformat for at stifte bedre bekendtskab med deres land. Turen gik også i år forbi Rosenborg, som er specielt udvalgt til at

være en destination på rejsen. Pga. nedlukningen i marts og de efterfølgende retningslinjer måtte vi aflyse mange af de planlagte forløb. De fleste af Kend dit land-besøgene blev derfor afviklet i første halvdel af 2020. Ved årets udgang havde 13 klasser fordelt på 6 forskellige jyske kommuner deltaget i et undervisningsforløb på Rosenborg.

UDVIKLINGSPROJEKTER

Fjernundervisning

Ud fra devisen om, hvordan vi kan nå ud til skolerne, når skolerne ikke kan komme til os, arbejdede vi i foråret og efteråret på at lave en lille serie af undervisningsfilm. Filmene er henvendt til mellemtrinnet og udskolingen. Optagelserne til filmene er undervejs, og vi forventer at kunne tage materialet i brug i løbet 2021. Ligeledes arbejdes der på i fremtiden at kunne tilbyde streamede rundvisninger.

I Håndbibliotekets kortsamling findes en lang række fine og til dels sjældne atlas. På billedet ses fra øverst til venstre: Giovanni Antonio Rizzi Zannoni, Atlante geografico del regno di Napoli..., 1808. A complete historical, chronological, and geographical American atlas..., 1822. Ferdinando Marsigli, La Hongrie et le Danube..., 1741. Louis Brion de La Tour, Atlas de la France..., 1775. Luigi Nicolas Sanson & Hubert Jaillot, Atlas Royal a l'Usage de Monseigneur le Duc De Bourgogne..., 1695. Franz Johann Joseph von Reilly, Grosser deutscher Atlas..., 1795.

Foto: H.M. Dronningens Håndbibliotek

HENDES MAJESTÆT DRONNINGENS HÅNDBIBLIOTEK

Dronningens Håndbibliotek har i 2020 fokuseret på registrering og berigelse af dokumentationen af vores viden om Håndbibliotekets bøger, fotografier, kort, tegninger og arkivalske samlinger. Dele af dette arbejde har kunnet tage udgangspunkt i til dels 150 år gamle håndskrevne registranter, der også i de epidemibestemte lukningsperioder har kunnet renskrives og beriges fra hjemmearbejdspladserne. Det gælder i særlig grad vores omfattende, til dels sjældne kortsamlinger, der på baggrund af dette arbejde nu kan blive bedre belyst og formidlet i de kommende år. Håndbiblioteket indgår i det daglige arbejde med samlingerne i Kongernes Samling som helhed, bl.a. gennem at håndbibliotekaren indgår i inspektørgruppens arbejde med at udvikle både de faste og de skiftende udstillinger på Rosenborg og Amalienborg.

Arbejdet med Håndbibliotekets store, til stadighed voksende fotografisamling, har været et vigtigt indsatsområde. Den planlagte lancering af en fotodatabase blev på baggrund af de udfordringer, som coronaepidemien medførte foreløbig udskudt, men arbejdet med databasen skrider stedse fremad og betyder, at vi ved årsskiftet 2020/2021 har registreret ca. 10.000 af vore fotografier og at vi som følge deraf har et langt bedre overblik over samlingen og er på vej til at have et uundværligt arbejdsredskab i forhold til de hyppige forespørgsler om fotografier og til den fremtidige formidling af disse i Kongernes Samling.

Nanna Claudius Bergø, der fra sommeren 2019 var i barselsvikariat som arkivar i Håndbiblioteket, fratrådte pr. 1. juli denne stilling efter at have

varetaget den med stor effektivitet og kompetence. Det M.A.-speciale i kunsthistorie, som Nanna skrev i 2018 med udgangspunkt i Håndbibliotekets store samling af tegninger tegnet af medlemmer af Kongehuset, var udgangspunkt for en tekst på vores hjemmeside om emnet. Nanna gjorde tillige et stort forarbejde for en række kommende udstillinger i Kongernes Samling de kommende år. Store mængder arkivalier og udklipssamlinger blev af hende ordnet og registreret på forbilledlig vis, så vi i dag har et godt overblik over dem og dermed for første gang effektivt kan besvare forespørgsler til dem. Julie Mørk-Hansen, der efter barsel er vendt tilbage til sin stilling som arkivar, fortsætter dette vigtige arbejde og deltager desuden i registrering og beskrivelse af fotografier, besvarelse af forespørgsler, og andre af Håndbibliotekets løbende opgaver. Den løbende ordning og katalogisering af H. M. Dronningens private bogsamling i Christian IX's Palæ, som hører til Håndbibliotekets ansvarsområde, blev under Julies barselsorlov varetaget af Mikael Bøgh Rasmussen, men er nu atter overtaget af hende.

Studentermedarbejder Kristian Street har fortsat den elektroniske registrering af Christian 10.s omfattende bibliotek i Håndbibliotekets online-katalog og har transskriberet den håndskrevne registrant fra 1872 over atlas i Håndbibliotekets kortsamling. Derudover har han skrevet en tekst til Håndbibliotekets hjemmeside om Christian 10. og teatret, og – sammen med sin medstuderende på historiestudiet Simon Grønlund – en artikel om samme konges betydning som samlingspunkt under Besættelsen; en artikel, der publiceredes på

I anledningen af Christian 10.s 150 års fødselsdag 26. september 2020, udgav studentermedhjælper Kristian Street sammen med sin medstuderende Simon Grønlund en artikel om Kongens betydning som samlingspunkt under Besættelsen; en artikel, der publiceredes på Håndbibliotekets hjemmeside.

Foto: H.M. Dronningens Håndbibliotek

Håndbibliotekets hjemmeside på kongens 150-års fødselsdag den 26. september.

På sjette år har Ebbe Holmboe og Mikael Kristensen på frivillig basis undersøgt og registreret bogbind i Håndbiblioteket. De i Rigsarkivet endnu eksisterende bogbinderregninger fra Frederik 6.s tid som kronprins og konge er blevet fremfundet og registreret, og en stor del af bindene er sidenhen fundet på hylderne på Amalienborg og Christiansborg, hvorefter de alle er blevet beskrevet og fotograferet. Deres artikel om bogbind fra Christian 8.s samling, som blev bragt i Bogvennen 2019, udkom i nyt layout hos Dansk Forening for Bogbind og på Håndbibliotekets hjemmeside.

En stor del af året har det været umuligt at modtage besøgende, forskere og andre gæster, og gruppebesøg har som hovedregel måtte aflyses fra marts til december pga. de restriktioner, der gjaldt med hensyn til forsamlingsstørrelser og pladskrav. Med undtagelse af nogle få og små grupper har der således kun været et begrænset antal forskere,

forfattere og folk fra forlags- og mediebranchen på besøg. Næsten hver gang nogen har et projekt der – efter tilladelse – kan benytte sig af Håndbibliotekets samlinger, beriger det vores viden om dem. Da Poul Smidts glimrende biografi om Frederik 8., "Fredy - klemmt kronprins - glemt konge", udkom i foråret, havde hans arbejde med vores samlinger i den forbindelse allerede gjort os klogere på, hvad vi selv lå inde med. Og da Charlotte Appel og Nina Christensen i januar besøgte os i forlængelse af deres forskningsprojekt om brug af børnebøger i Danmark ca. 1790-1850, var det anledning til at fremfinde, hvad der viste sig at være vores ret omfattende samling af ind imellem sjældne børne- og ungdomsbøger fra denne periode. Mange bærer tydeligt præg af brug og har indskrifter, der viser, at de har tilhørt børn i både den oldenborgske og den glücksborgske kongefamilie. De kan i fremtiden vise sig at blive en spændende kilde til forskning i kongelig barndom i tiden.

Der har i 2020 været ca. 110 forespørgsler og ca. 110 besøgende i Håndbiblioteket.

"Kig op!" Mange af Rosenborgs historier og største kunstschatte sidder nemlig i lofterne; her fra omvisningen "Det bedste af Rosenborg". De gæster, der ikke deltager i omvisningen, kan tage vores grundplanfolder med information om alle rum eller få mere udførlig information via vores mobilguide, der selvfølgelig også fortæller om slottets lofter.

Foto: Kongernes Samling

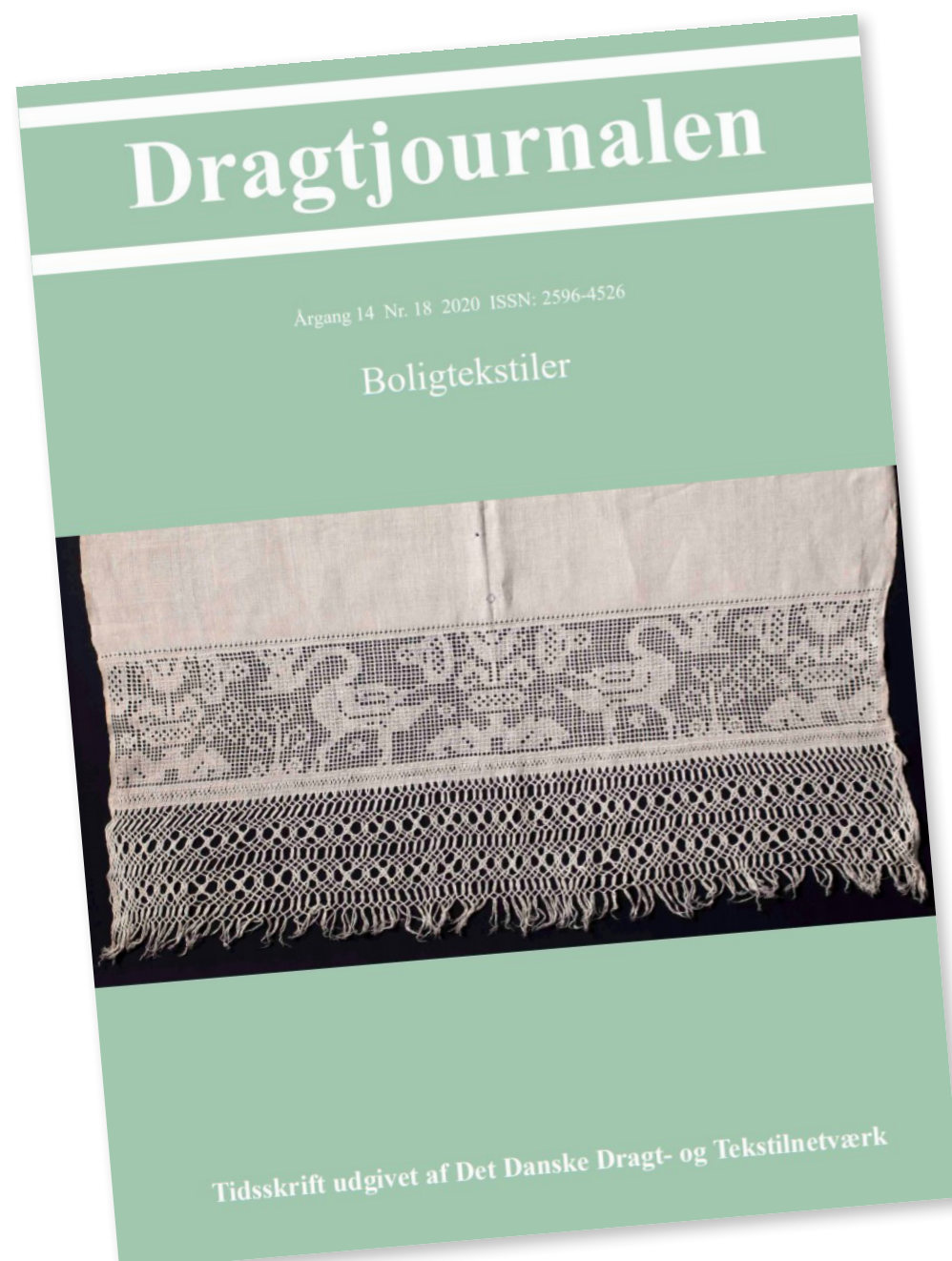
PUBLIKUM OG BESØGSTAL

Den globale pandemi kom i den grad til at påvirke besøgstallet i 2020. En total nedlukning i perioden 12. marts 2020 til 25. maj 2020 samt igen fra 7. december 2020 og resten af året samt en total mangel på turister efter første nedlukning og resten af året betyder, at vi har det laveste antal gæster i 33 år. Ikke siden 1987, hvor en strejke blandt alle landets opsynsvagter, lukkede museerne fra primo april til medio august, har vi oplevet et så lavt besøgstal på Rosenborg. Ellers skal vi tilbage til 2. Verdenskrig for at finde noget tilsvarende.

Det samlede besøgstal for Kongernes Samling blev 115.325 (2019: 559.554) fordelt med 80.300 besøgende på Rosenborg og 35.025 besøgende på Amalienborgmuseet.

I skolernes sommerferie kunne vi ved hjælp af sommerpakken tilbyde entré til halv pris. Alene i den periode havde vi 27.548 besøgende på Rosenborg og Amalienborgmuseet. Det betyder, at 23,8 % af årets besøgende kom i de 6 uger i sommerferien.

På grund af de gældende afstandskrav har der efter genåbningen 26. maj 2020 været en maks. kapacitet på 96 gæster i timen, svarende til 576 besøgende pr. dag på både Rosenborg og Amalienborgmuseet. Kun få dage i skolernes sommerferie ramte vi maks. kapaciteten og måtte henvise besøgende til andre dage. Til sammenligning var besøgstallet på Rosenborg i sommerferien 2019 på ca. 2.000 dagligt.

I 2020 kunne Kongernes Samling tilføje endnu en titel over listen af publikationer. Artiklen er skrevet af Peter Kristiansen og udgivet i samarbejde med Det Danske Dragt- og Tekstilnetværk. Artiklen om "En seng på Rosenberg" er en sammenskrivning af et foredrag, som Peter holdt på Tekstilnetværkets årsmøde i 2019 på Rosenberg.

Foto: "En seng på Rosenberg" omslag af Peter Kristiansen

PUBLIKATIONER

- Peter Kristiansen: "En seng på Rosenberg" i Dragtjournalen nr. 18, 2020, s. 16-25.

H.M. Dronningen og H.K.H. Prinsesse Benedikte var på besøg, da vi åbnede vores helt nye Fabergé-kammer på Amalienborgmuseet i februar 2020. Kongernes Samling råder over 15 Fabergégenstande samt det lille æg fra ca. 1720, som var det direkte forbillede for det første af Fabergés påskeæg.

Foto: Iben Kaufmann / Kongernes Samling

UDSTILLINGER

FABERGÉKAMMERET

I februar åbnede Fabergékammeret på Amalienborgmuseet. Med Fabergékammeret ønskede vi at skabe en permanent udstilling af russisk juvelerarbejde fra perioden 1860-1917 med fokus på relationerne mellem det danske og det russiske monarki.

Den nye udstilling fortrængte mange af de hidtil udstillede genstande i værelset, hvor publikum dog også fortsat kan opleve de genstande, der formelt har status af kronjuveler. Disse er forblevet i rummets inderste, centrale montre, og kronjuvelerne fremstår dermed som en lille udstilling i udstillingen.

Kongernes Samling ønskede at etablere den nye udstilling, for at give publikum indblik i en blomstrende tid for russisk juvelerkunst og for de nære bånd mellem det danske og det russiske kongehus, som i perioden 1860-1917 især var forbundet af to kvinder: Den ene var Kejserinde Dagmar, datter af Christian 9. og Dronning Louise, og den anden storhertuginde Anastasia Mikhailovna, som var mor til Dronning Alexandrine. Blandt russiske juvelerfirmaer fra den sene kejsertid indtager Carl Fabergés firma en særlig plads, hvilket ikke mindst skyldes de 50 verdensberømte påskeæg, som firmaet udførte til zarfamilien. Fabergé var hofjuveler fra 1885 til 1917, og hans firma fremstillede så ganske forskellige produkter, at de dårligt kan siges at være kendetegnet af en bestemt stil. Her er tale om små og store kunstgenstande samt en mangfoldighed af mere eller mindre juvelbesatte brugsting.

Kongernes Samling råder over 15 Fabergégenstande samt det lille æg fra ca. 1720, som var det direkte forbillede for det første af Fabergés påskeæg. I tillæg hertil har H. M. Dronningen givet tilladelse til at museet kan låne og udstille et væsentligt antal genstande som er i Kongehusets ejerskab – fra såvel Fabergé som fra andre russiske firmaer. Kongernes Samling råder også over adskillige genstande fra andre russiske juvelerer fra perioden.

Tilsammen udgør genstandene i kammeret en omfattende og enestående mængde af russisk/danske kostbarheder, der giver museets gæster indblik i dette spændende kapitel i den kongelige historie.

Fabergé-kammeret fremstår som et mørkt, stemningsfuldt og lyddæmpet rum, der kalder på fordybelse i de udstillede genstande. De eneste lyskilder er lyset, der skinner på de udstillede genstande. Der er opsat lystætte portierer i dørene, og vinduet er blændet. Desuden er der lagt et dybblåt tæppe på gulvet, og de øvre vægfelter er dækket af mørkeblå polstrede stoffelter.

Formidlingen af historien om genstandene og om menneskene bag dem fortælles via en tematisk inddeling, som formidles via skråtstillede tekstpaneler i bunden af de ni monterer. I tre af disse er der monteret skærme, hvorpå diskrete animationer levendegør fortællingerne.

Kammerets ni eksisterende monterer er fornyet indvendigt, med nyt lys og moderne monteringer af genstandene.

I Rosenborgs særudstilling "MAGT OG MOD - Christian 5. s verden" bliver Kongens salvingskåbe udstillet helt ekstraordinært. Kroningskåben er af rødt silkefløj, broderet i guldtråd med 1400 kongekroner og foret med hvidt kaninskind; kanten på oversiden er af hermelin. Christian 5. bar kåben ved sin kroning i 1671.

Foto: Berit Møller / Kongernes Samling

I en fritstående ny montre midt i værelset ses ægget med høne og krone fra 1720.

I to montrer ved vinduet findes lånegenstande fra Kongehuset: foran selve vinduesnichen den store kovsh, og til højre for denne to vinkølere. Her er tale om spektakulære Fabergé-genstande, som blev udført til Christian 9. og Dronning Louise guldbryllup i 1892.

Fabergé-kammeret stod klar til indvielse 7 februar, med deltagelse af H. M. Dronningen og H. K. H. Prinsesse Benedikte.

MAGT OG MOD - CHRISTIAN 5.S VERDEN

Et af initiativerne der skulle hjælpe Kongernes Samling gennem krisen der blev udløst af coronapandemien var særudstillingen "MAGT OG MOD - Christian 5.s verden".

Ny Carlsbergfondet oprettede i sommeren 2020 en pulje, der ville give en kærdkommen håndsrækning til museer, som var ramt af krisen. Kongernes Samling søgte og fik støtte til særudstillingen, der allerede skulle stå klar til åbning i efterårsferien.

De første ti år af Christian 5.s regentskab var en højddramatisk periode i monarkiets historie, som fik vidtrækkende følger i eftertiden, og Kongernes Samling greb chancen for at markere 350-året for tronbestigelsen med en særudstilling om Christian 5. og hans kamp for at løfte sin fædrene arv.

Samlingen råder over et stort antal imponerende genstande og dragter, som gjorde det muligt at tegne et flersidet portræt af Kongen og de særlige udfordringer, han var konfronteret med.

Udstillingen var opstillet i Riddersalen på Rosenborg, hvor der i forvejen findes væsentlige genstande med forbindelse til Christian 5. – ikke mindst de tolv såkaldte Rosenborg-tapeter, der skildrer kongens

bedrifter i Skånske Krig. Tematisk ordnet i Ridder-salen og tilstødende rum satte udstillingen spot på følgende aspekter af Christian 5.s virke.

Salvingen

Som den første direkte arving til tronen, var Christian 5. også den første, der gennemførte en salvingsceremoni, som var enevældens pendant til valgmonarkiets kroninger. Hvor kongen ved kroningerne var blevet givet magten af andre (rigsrådet), var salvingen en ceremoniel bekræftelse af den enevældige konges gudsfrygt og kongemagtens himmelske forankring. Christian 5. fik til lejligheden skabt nye kronregalier (som dog af sikkerhedsmæssige grunde måtte forblive i skatkammeret i udstillingsperioden), og han var den første til at sidde på salvingstronen med de tre sølvløver omkring sig, som permanent står i Riddersalen. Helt ekstraordinært udstilledes Christian 5.s kroningskåbe ved salvingstronen.

Krig mod Sverige

Christian 5. erklærede som nævnt krig i 1675, og han blev den sidste danske konge, der personligt deltog i kamphandlinger. Dette var højst risikabelt, idet kongens død kunne have skabt stor usikkerhed omkring den enevældige stat – ikke mindst fordi hans kronprins (Frederik 4.) kun var fire år gammel, da Skånske Krig blev indledt. Den store risiko holdt Christian 5. givetvis op imod, at hæder på slagmarken omvendt kunne føre til en styrkelse af den magt, der var samlet i hans person. Rosenborg-tapeterne – Riddersalens tolv gobeliner – skildrer kongens succeser i den ellers resultatløse krig, og fik i udstillingen tilføjet en skriftlig formidling, med fortællingen om Skånske Krig. Desuden udstilledes Christian 5.s våben og dragter samt andre genstande med forbindelse til krigen.

Krigslege

Christian 5.s image som krigerkonge blev understreget ved de såkaldte "karruseller", hvor han kunne brillere med sin ridefærdighed og våbenhåndtering. Pragtudfoldelsen var ved disse begivenheder lige

Gevir fra en anskudt kronhjort, som i 1698 ved en parforcejagt, fik dødstødet af Christian 5. I faldet væltede hjorten Kongen, som blev kvæstet.

Foto: Berit Møller / Kongernes Samling

så vigtig som konkurrencen deltagerne imellem. En storslået karrusel i 1680 markerede afslutningen på Skånske Krig, og fra denne karrusel råder Kongernes Samling over spektakulære genstande. Denne del af udstillingen indbefattede en fornem dragt fra en senere karrusel, samt malerier, der illustrerede de forskellige discipliner. Den Kongelige Stald-Etat, hvis samling hører under statsinventarie-kommisionen, råder over en omfattende samling af karruseludstyr, hvoraf vi havde lånt både et skjold og to lanser, samt et papmachehoved. Alt sammen effekter benyttet ved karusselspil.

Kongelig jagt

Christian 5. var en passioneret jæger og revolutionerede den kongelige jagtkultur i årene efter sin tronbestigelse. Inspireret af sit ophold i Frankrig i begyndelsen af 1660'erne indførte Kongen parforcejagten i Danmark og etablerede betydelige jagtanlæg i Nordsjælland, som endnu i dag er usædvanligt velbevarede og i 2015 blev optaget på UNESCO's verdensarvsliste. Udstillingen præsenterede Christian 5. som jæger med en række jagtvåben og andet udstyr. Desuden blev geviret fra den hjort, der ifølge traditionen, forårsagede Christian 5.s død, flyttet fra sin vanlige plads i kælderens Riddersalen.

Ordensvæsenet

Et vigtigt led i enevældens konsolidering var indførelsen af Dannebrogordenen samt den første rangforordning i 1671. Indstiftelsen af Dannebrogordenen havde i høj grad til formål at fastholde landets store jordbesiddere, den nye rangadel og et udvalg af den gamle adel i et loyalitetsforhold til kongen. Elefantordenen videreførtes som værende forbeholdt kongelige og enevældens ledende

mænd. Statutter for begge ordener blev udgivet i 1693. Christian 5.s ordensdragter blev udstillet med andre effekter, der fortalte om kongen som ordensherre.

Kongen i portrætkunsten

Det er en ejendommelighed ved Christian 5., at han fremtræder så forskelligt på forskellige portrætter, at man kan undres over, hvorvidt det er samme person. Kongernes Samling råder over adskillige portrætter af Kongen, som i udstillingen blev formidlet i et kombineret kulturhistorisk og kunsthistorisk perspektiv. Regalieværelset, som er forbundet med Riddersalen, var indrettet som midlertidigt portrætgalleri. Her blev samlingens større portrætter suppleret med et udvalg af miniaturer, samt tre indlån fra Statens Museum for Kunst.

Ægteskabet og dynastiet

Videreførelsen af det oldenborgske dynasti var naturligvis et uhyre centralt anliggende for Kongen såvel som for den enevældige stat, så udstillingen berører også Christian 5.s ægteskab med Charlotte Amalie og deres fælles børn. Med til historien hører også, at Christian 5. med fransk inspiration introducerede den officielle kongelige maitresse på dansk grund i form af elskerinden Sophie Amalie Moth, med hvem han havde et parallelt familieliv.

Udstillingen blev vel modtaget af pressen og af gæsterne, men efterårets stadigt stigende smittetal lagde en alvorlig dæmper på antallet af gæster.

Ved årsskiftet lukkede "MAGT OG MOD - Christian 5.s verden", for at genopstå i det nye år på Koldinghus.

FOREDRAG OG SÆROMVISNINGER

Peter Kristiansen

- Museumskollegaer fra Moskva – 7. feb.
- Lothar Lambacher, direktør for Kunstgewerbe-museum Berlin. Evt. lån af det Oldenborgske Horn.

Andreas Grinde og Peter Kristiansen

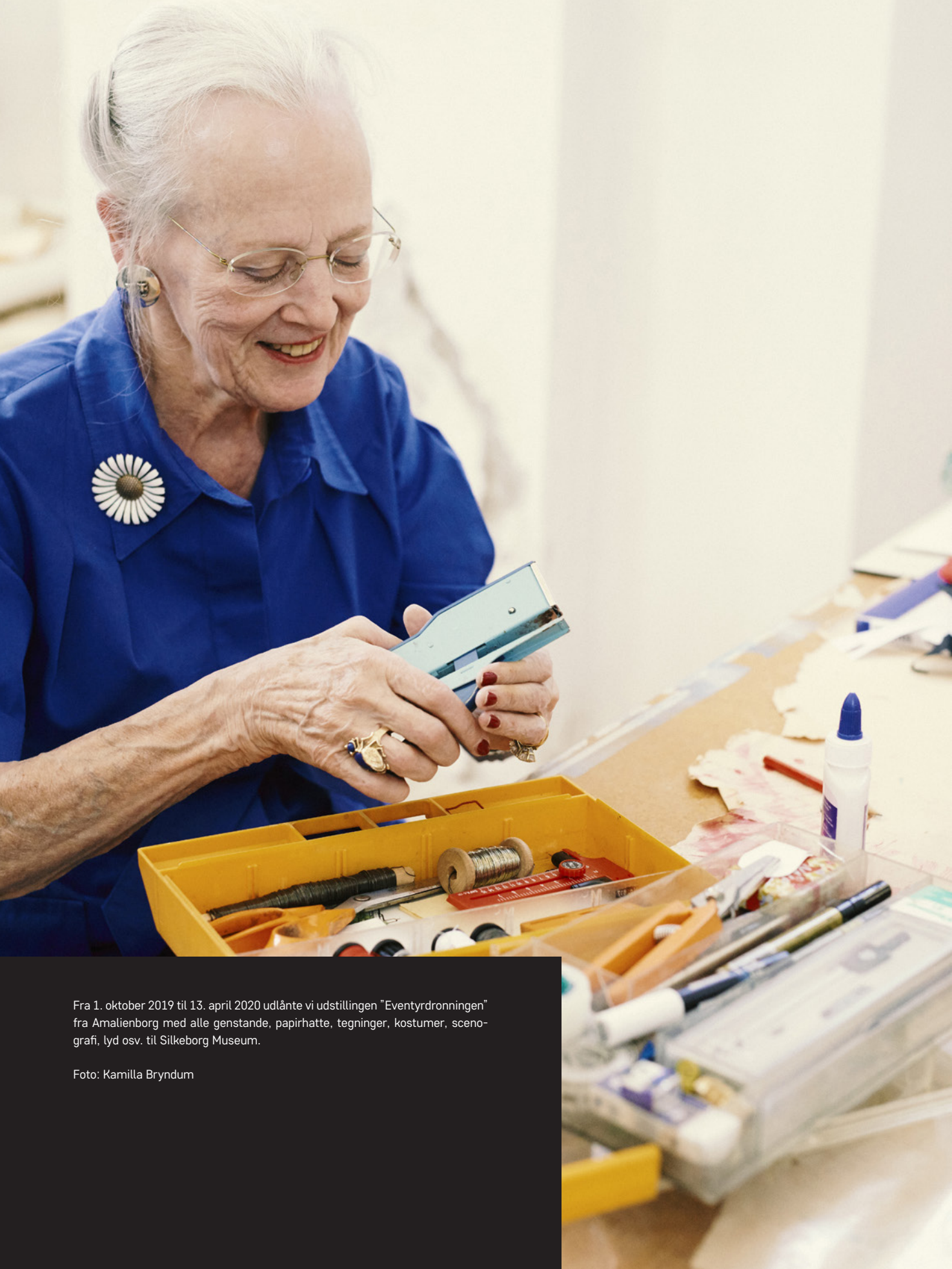
- Oplæg til omvisninger i Kgs. Have – rundtur. 22. april

Lydia Skov Jørgensen

- Oplæg: "Enevælden på Museum", om formidling af enevælden og om det at arbejde på museum i 2020 på Niels Brock gymnasium.

Medarbejderne hos Kongernes Samling er aktive i forhold til udadvendte aktiviteter og holder jævnligt foredrag rundt omkring i landet med emner, der relaterer sig til den kongelige historie. Vores medarbejdere laver også sær-omvisninger på museerne for danske og udenlandske gæster.

Foto: Kongernes Samling

Fra 1. oktober 2019 til 13. april 2020 udlånte vi udstillingen "Eventyrdronningen" fra Amalienborg med alle genstande, papirhatte, tegninger, kostumer, scenografi, lyd osv. til Silkeborg Museum.

Foto: Kamilla Bryndum

UDLÅN

1. oktober 2019 – 13. april 2020

Silkeborg Museum, udstillingen "Eventyrdronningen" versioneret udstilling fra Amalienborg med alle genstande, papirhatte, tegninger, kostumer scenografi, lyd osv.

14. juni 2020 – 14. januar 2021

Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg viste udstillingen "100 året for genforeningen". Udlån til udstillingen: Christian 10.s uniform magen til den båret ved genforeningen bestående af våbenfrakke, kappe, hue, ordensbånd, sabel, støvler og bælte.

16. juni 2020 – 31. juli 2021

Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot viste udstillingen "Dronningens Ansigter" i anledning af Hendes Majestæt Dronningens 80-års fødselsdag. Udlån til udstillingen: H.M. Dronning Ingrid's ensemble af kjole og frakke samt Prinsesse Margrethes dukkevogn.

24. oktober 2019 – 6. juli 2020

Galleria d'Italia Piazza Scala, udstillingen "Canova & Thorvaldsen, The Birth of Modern Sculpture". To forgyldte bronzefigurer, Jason og Hebe fra det gyldne tableau på Amalienborgs Beletage. Udstillingen blev forlænget og afsluttet i tæt kommunikation og digital kontakt med kurer fra Thorvaldsens Museum grundet de vanskelige omstændigheder under COVID-19.

5. november 2020 - 18. april 2021

David Samling, udstillingen "Kamp, Jagt og Pragt. Udlån til udstillingen: Våben fra den islamiske verden 1500 – 1850". 7 stk. tyrkiske genstande, krudthorn, skjolde, armskinne og en dolk.

INDLÅN

Statens Museum for Kunst: Til udstillingen "MAGT OG MOD - Christian 5.s verden" i Riddersalen på Rosenborg er der blevet indlånt tre portrætter af Abraham Wuchter. Portrætterne af Kongen og Dronningen har en særlig umiddelbar kvalitet, der taler for, at de kan have været af en mere privat karakter.

Statsinventarkommissionen: Til udstillingen "MAGT OG MOD - Christian 5.s verden" er der blevet indlånt karruselridningsgenstande, en lanse, en javelin, et skjold, en ringridningsring og et tyrkerhoved i papmaché.

Konservering: Der er i år på trods af nedlukninger pga. coronavirusepidemien blevet udført et kæmpe stykke arbejde i konserveringsafdelingen. En stor del af arbejdet er udført af konservatorerne hver for sig, således at antallet af nære kontakter blev holdt på et minimum en stor del af tiden. Samtidigt

er der dog arbejdsopgaver som nedtagning af tapeter og udstillingsopbygning, hvor alle konserveratorer, museumsforvaltere og håndværkere alle arbejder intenst sammen for at nå deadlines og udstillingsåbninger. Særligt udstillingen "MAGT OG MOD - Christian 5.s verden" har vist hvor dygtigt et hold museet besidder. Helt parallelt er der blevet udført malerikonservering, tekstilkonservering, genstandskonservering, montering, gineopbygning, mock-ups, lysinstallationer og hentet indlån, således at alt rammer de samme få uger, hvor alt går op i en højere enhed, og en udstilling bygges op af et hold, der alle understøtter fremdriften i opgaven. Hvis der er et hul i en opgave, går alle af sig selv videre, hjælper andre, pudser montre, sætter lys og løser alle de små problemer, der opstår, når udstillinger laves under så korte tidsfrister. Listen af genstande og opgaver, der er blevet løst, er således lang og ville have fyldt langt mere, hvis hver opgave skulle have være beskrevet udførligt.

I udstillingen "MAGT OG MOD - Christian 5.s verden" tegnes et portræt af en anderledes konge, hvis styrke først og fremmest lå i det fysiske. Som noget nyt for en konge brugte han sin fysik og sine evner som rytter, jæger og soldat til at løfte opgaven som rigets leder.

Foto: Berit Møller / Kongernes Samling

I efteråret havde vi haft besøg af Snowman Production, der lavede optagelser til DR1-programserien 'Skattejagt på museet'.

Der blev lavet optagelser i Marmorgemakket og i Riddersalen, hvor forfatter Knud Romer og sanger Pernille Rosendahl var på besøg for at snakke med direktør for Dansk Kulturinstitut Camilla Mordhorst om to særlige genstande, der er en del af Kongernes Samling.

Foto: Trine Mernøe / Kongernes Samling

MARKETING OG PR

På PR- og marketingsiden har 2020 været mindre begivenhedsrigt end 2019, hvor vi havde hele seks filmhold ude. Det har dog stadig været endnu et spændende og begivenhedsrigt år i Kongernes Samlings historie, og vi har haft besøg af både radio og tv i løbet af året.

PR

I 2020 har vi blandt andet haft besøg af RADIO4 to gange i forbindelse med optagelserne på programserien 'Monarkiet'. Begge gange har museumsinspektør Jens Busck stillet op til interview med journalist Tue Winther om hhv. særudstillingen 'Prinsessekjoler' på Amalienborgmuseet og særudstillingen "MAGT OG MOD - Christian 5.s verden" på Rosenborg.

Derudover har vi deltaget i Kulturen på P1 to gange i løbet af året. Første gang i starten af efteråret, hvor Thomas C. Thulstrup var inde og fortælle om særudstillingen "MAGT OG MOD - Christian 5.s verden", og om at være kulturinstitution under COVID-19. Anden gang i forbindelse med, at tidligere tekstilkonservator fra Kongernes Samling Katia Johansens nye bog 'Ti kongers tøj – Tre århundredes kongedragter på Rosenborg Slot 1596-1863' udkom.

Vi er også meget glade for de historiske programmer, der bliver optaget hos os, idet de afspejler en stigende optagethed af vores fælles historie. I år har vi haft besøg af Snowman Production, der lavede optagelser til DR1's nye programserie 'Skattejagt på museet', der bliver bragt i starten af 2021.

Programmet blev filmet i Marmorgemakket og i Riddersalen, hvor forfatter Knud Romer og sanger Pernille Rosendahl var på besøg for at snakke med direktør for Dansk Kulturinstitut Camilla Mordhorst om to særlige genstande fra Kongernes Samling.

I slutningen af året fik vi besøg af TV2, der afholdte et fotoshoot i Vinterstuen på Rosenborg med værterne Natasja Crone og Morten Ankerdal, der blev brugt til den årlige kavalkade 'De kongelige øjeblikke' på TV2.

OPDATERET VISUEL IDENTITET

I år har vi arbejdet med at opgradere Kongernes Samlings visuelle identitet. Dette skete i forbindelse med det nye permanente 'Fabergékammer' på Amalienborgmuseet, hvor vi i samarbejde med brandbureauet e-Types fik lavet en ny visuel identitet til kampagneudtrykket, der også skulle ses som bærende for selve Amalienborgmuseet, idet udstillingen blev museets highlight.

Kampagneudtrykket skulle afspejle den klassiske arv i et moderne udtryk, skabe større fleksibilitet i grafikken, samt være langtidsholdbart. I denne forbindelse blev vores logo, typografi og farver også opdateret og der ses nu et mere gennemgående ensartet udtryk i vores visuelle kommunikation på alle platforme.

Amalienborgmuseet ses nu i én type typografi, og der anvendes gennemgående en kongebå farve. Rosenborg ses i en anden typografi, med

Direktør Thomas C. Thulstrup blev interviewet af DR i Fabergé-kammeret på åbningsdagen.

Foto: Iben Kaufmann / Kongernes Samling

en orange/rød farve. Ensartetheden bidrager til at skabe genkendelighed og et øget kendskab til de to museer.

Da efterårets store særudstilling kom, blev kampagneudtrykket tilpasset Rosenborg. Kampagnen blev sendt ud til de landsdækkende aviser, på kultursøjler rundt i hovedstadsområdet og som digital annonce hos Politiken. Vores digitale annonce nåede ud til 350.000 og fik 424 klik, hvilket ligger lidt over gennemsnittet for denne annoncetype hos Politiken.

I år har vores marketingindsats været målrettet mod det danske publikum. Dog har vi stadig haft eksponering for de få udenlandske gæster, der trods COVID-19 har besøgt Danmark i år. Turister vil blive mødt med budskabet om at udforske den kongelige danske historie i magasiner på krydstogtskibe, turismagasinet på hoteller, i brochurer på caféer og hoteller, i Kastrup Lufthavn samt i Copenhagen Visitor Center over for Tivoli.

Selvom verden bliver mere og mere digital, lever vores foldere for henholdsvis Rosenborg og Amalienborgmuseet i bedste velgående, og vi har ikke skaleret ned på oplaget i 2020. Igen i år har vi også lavet folderen "Royal Tour" i samarbejde med Christiansborg Slot. Her opfordres byens turister til at udforske København til fods efter en angiven rute, med fokus på de mange steder med kongelig tilknytning, de kan opleve undervejs.

Vores kommunikation målrettet vores danske gæster afspejles især ved 2020's store særudstillinger 'Prinsesse Kjoler' og "MAGT OG MOD

- Christian 5.s verden", der har været udstillet på hhv. Amalienborgmuseet og Rosenborg. Særudstillingerne blev til som et led i strategien om at få flere danske besøgende til Kongernes Samling. I denne forbindelse har vi også indgået et samarbejde med Jim Lyngvild, der har skabt en buste af Christian 5. til særudstillingen på Rosenborg. For at øge eksponering om åbningen af udstillingen, live-streamede vi en samtale mellem Jim Lyngvild og Thomas C. Thulstrup et par dage inden udstillingens åbning. Ca. 450 personer fulgte med om aftenen onsdag 8. oktober og livestreamet har siden haft over 27.000 visninger på Facebook.

SoMe

En stigende del af vores annoncering for det danske publikum foregår på Facebook. Det giver os mulighed for at ramme de målgrupper, som er relevante for vores budskab og en ekstra bonus er, når besøgende kommenterer og giver feedback på vores annoncer, så vi er i bedre kontakt med vores brugere.

Dette afspejles også i antal følgere, der har været i fremgang og er vokset med 18% siden sidste år, og vi har nu 8.415 følgere. Året største hit på Facebook var en billedrække af åbningen af Fabergé-kammeret på Amalienborg, hvor H.M. Dronningen og H.K.H. Prinsesse Benedikte deltog.

Vores Instagram har også haft vokseværk, og vi har siden sidste år fordoblet vores antal følgere. Over 4.000 følger os nu. Følgerne udgøres af stadig flere danskere, som nu udgør 60 %. På Instagram var det mest populære opslag et billede af rokokorummet i Christian VII's Palæ, som fik 338 organiske likes.

Grundet Covid-19 lukkede vi indgangen til Rosenborg fra Kongens Have og lavede samlet billetsalg fra indgangen ved Øster Voldgade. Det blev i den forbindelse også besluttet at rykke billetsalget til hovedindgangen, hvor en container blev placeret.

Foto: Kongernes Samling

BUTIK OG BILLETSALG

Målet i 2020 har været at skabe en større og mere salgsudløsende butik på Rosenborg. For at give Rosenborg et løft og muligheden for at tjene flere penge, blev det besluttet at opsiges cafédriften i samarbejde med The Garden Café pr. 1.1.2020. En oplagt mulighed for at skabe en ny, større og flottere butik, med henblik på større indtjening pr. gæst og en bedre oplevelse for gæsterne. Det tidligere butikslokale er efterfølgende blevet indrettet til garderobeskabe.

COVID-19 har haft en kæmpe betydning for arbejdsgangen i butik og service, og det har krævet en stor indsats at sikre en fortsat god besøgsoplevelse på Rosenborg og Amalienborgmuseet ud fra gældende coronarestriktioner. Teamet har skulle navigere i en hverdag med konstante ændringer og nye tiltag.

Der er dagligt sat ord på den gode oplevelse og hvordan vi hver især kan gøre en forskel for de besøgende. Servicen er altafgørende for butikernes succes. Et stort fokus har været, hvordan vi håndterer mersalg som en ekstra service til vores gæster. En service, der sikrer at gæsterne bliver informeret om kombi-billetter, historien bag produkterne i butikkerne og gode tilbud. Målet har været, at gæsterne forlader Rosenborg og Amalienborgmuseet med en oplevelse, der overstiger deres

oprindelige forventninger, og gennem servicen øger omsætningen pr. gæst.

Et yderligere tiltag for at øge omsætningen pr. gæst er en udvidelse af produktsortimentet med kolde og varme drikkevarer samt is. Dette har været et succesfuldt tiltag, som både har bidraget til en forbedret helhedsoplevelse for gæsterne og øget indtjeningen pr. gæst.

I 2020 er der blevet arbejdet intenst med produkterne i butikkerne. Igennem nøgletal og statistikker har vi været i stand til identificere produkter, der performer godt og produkter, hvor der er potentiale for optimering eller sågar slet ikke skal være en del af sortimentet.

Grundet COVID-19 og forsamlingsforbud blev det besluttet lukke slotsområdet for gæster uden billet. Derfor blev indgangen fra Kongens Have lukket og billetsalget rykket til Øster Voldgade, hvor en container blev placeret. På den måde var der mulighed for at kontrollere antallet af gæster på området.

COVID-19 har haft store konsekvenser for servicegruppen og halvdelen af teamet er blevet afskediget grundet den store tilbagegang i gæsteantallet.

Konservatorerne hejser gobeliner ned i Riddersalen. Alle gobeliner hejses ned, renses og gennemgås for små skadedyr.

Foto: Trine Mernøe / Kongernes Samling

DRIFTSGRUNDLAG

Kongernes Samling, hvis vedtægtsbestemte navn er "De Danske Kongers Kronologiske Samling", er et kulturhistorisk museum og en selvejende institution, der er omfattet af og modtager statsligt driftstilskud i henhold til Museumsloven. Museet skal derfor opfylde lovens hovedformål, som er at "indsamle, registrere, bevare, forske og formidle" inden for det virkeområde, som museet dækker. Dette virkeområde er beskrevet i en række kongelige resolutioner siden 1854 og sammenfattes på følgende måde: "Med udgangspunkt i malerier, møbler og andre genstande, som har tilknytning til den danske kongefamilie, er samlingens formål at fremstille en del af Danmarkshistorien fra Christian 4.s regeringstid til nutiden".

Kongernes Samling har til huse i bygninger, der ejes og drives af Slots- og Kulturstyrelsen. Takket være et tæt og godt samarbejde sikres det, at bl.a. vedligeholdelsesarbejde på bygningerne gennemføres så smidigt som muligt i forhold til museets mange gæster og hensynet til samlingerne. I 2020 er der bl.a. sket en ombygning af det tidligere traktørsted på Rosenborg, som nu er indrettet til billetsalg og museumsbutik. Placeringen har givet museumsbutikken en mere synlig og attraktiv placering, samtidig med at der kommer flere garderobereskabe til gæsterne. Museumsbutikken har ved denne løsning fået mulighed for at præsentere butikkens varer på en helt ny måde. Butikken blev indviet 26. maj 2020.

En forudsætning for at opfylde museets hovedformål, lovkrav og forventninger er i første omgang, at det økonomiske grundlag er til stede. Museets

driftsøkonomi er baseret på et statsligt tilskud samt egne indtægter fra blandt andet entré, rundvisninger og undervisning, butiksdrift samt i mindre omfang salg af tjenesteydelser, som for eksempel rekvireret konservering.

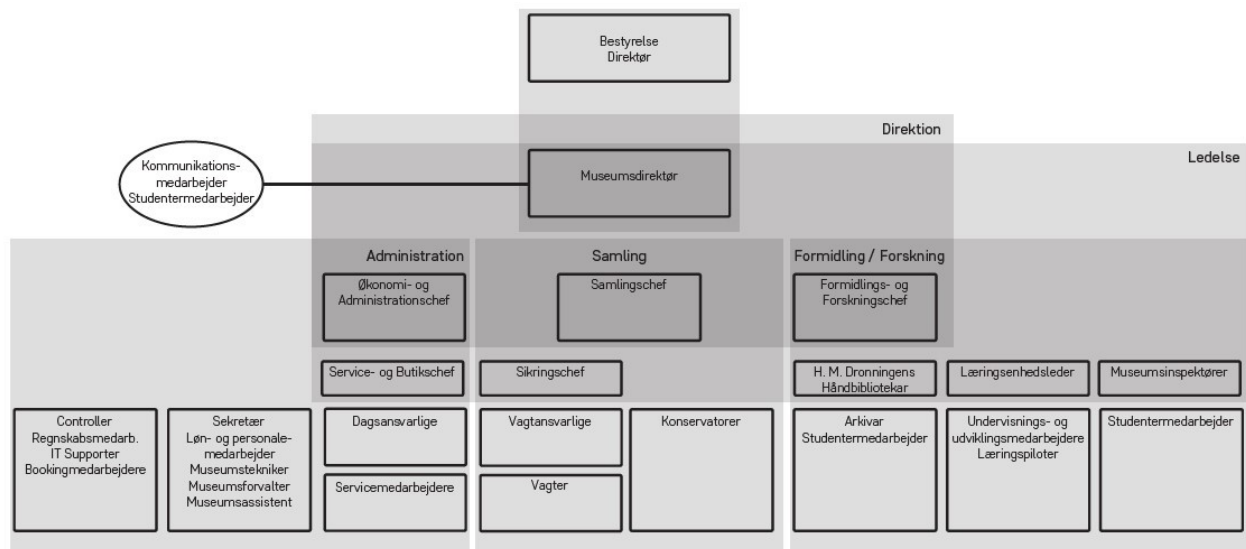
Kongernes Samling var indtil udbruddet af COVID-19 og nedlukningen af samfundet 8. marts 2020 særdeles veldrevet. Kongernes Samling var i stand til at tjene ca. 84% af indtægterne selv og den offentlige støtte udgjorde dermed kun 16% af de samlede indtægter.

Kongernes Samlings gæstesammensætning udgøres traditionelt set af en meget stor andel af udenlandske turister, og disse udgør næsten 80% af de samlede entréindtægter. Grænselukningerne rammer derfor Kongernes Samling særdeles hårdt og med udsigt til fortsatte rejserestriktioner langt ud i fremtiden og måske det meste af 2021 med, er der meget dystre udsigter for Kongernes Samlings økonomi i såvel 2020 som i 2021.

Kongernes Samling har reduceret omkostningerne med alt, der er vurderet forsvarligt i forhold til varetagelse af museets centrale opgaver og forventer alligevel at komme ud af 2020 med et underskud i størrelsesordenen ca. 16 mio. kr.

Der er således brug for en markant støtte fra Kulturministeriets kompensationsordning for konkurs-truede institutioner for at sikre den fortsatte drift af Kongernes Samling, samt at sikre økonomisk råderum til den fortsatte udvikling af museerne.

I skrivende stund er der ikke endnu kendskab til størrelsen af kompensationsbeløbet fra Kulturministeriets kompensationsordning for konkurs-truede institutioner, men det forventes at bidrage til, at museet kan gå ind i 2021 med egenkapital og likvid beholdning intakt.

Organisationsdiagrammet afspejler vores struktur og en tredeling af ledelsesområderne i administration, samling og formidling/forskning. Dagligdagen er dog mere flydende med samarbejde omkring projekter på tværs af organisationen.

The organisation chart reflects our structure and a tripartite of the areas of management into administration, conservation and learning / research. However, the daily work life is less divided with cooperation across the organisation.

ORGANISATION

2020
 Reduktion af organisationen pga. COVID-19
 Samarb. På tværs – koordinationsudvalg

2019
 Et af udviklingsmålene i Kongernes Samlings strategi for perioden 2019-2022 er at styrke gæstens oplevelse på Rosenborg og Amalienborgmuseet. Dette gøres ved at arbejde med en bred vifte af elementer, der påvirker kvaliteten af besøget – fra den indledende kontakt på nettet eller i billetsalget til mødet med personalet og de fysiske rammer. I 2019 blev der sat flere projekter i søen, som skal understøtte ovenstående.

Vagt og servicepersonalet er de medarbejdere alle gæster møder på deres besøg. Medarbejderne har arbejdet med "Gæstens rejse" fra start til slut. De har givet input til, hvordan vi kan optimere gæstens oplevelse, så den bliver endnu bedre. Dette har blandt andet ført til, at Kongernes Samling har valgt at flytte museumsbutikken på Rosenborg til en mere synlig og attraktiv placering, som vil give gæsterne en bedre oplevelse af museumsbutikken, samtidig med at der kommer flere garderobeskabe til gæsterne. Yderligere er der kommet mange gode input til, hvordan vi kan forbedre informationsstrømmen til gæsterne; nogle er sat i værk, mens andre er på tegnebrættet. Medarbejdere har også været på besøg hos andre attraktioner og museer, hvor de har ageret "mystery shoppers", så vi kan lære af vores dygtige kolleger i faget.

Samlingen har i 2019 haft stor fokus på samarbejde og kommunikation, da samarbejdet og kommunikationen mellem medarbejderne er afgørende for at kunne give gæsterne en god oplevelse. Der har været afholdt to arrangementer for frontpersonalet med fokus på samarbejde – det ene med et oplæg om forandringer, forskellighed og fællesskab. God ledelse er afgørende for at skabe en god arbejdsplads, og det er vigtigt at gæsterne også kan mærke, at Kongernes Samling er en god arbejdsplads. Derfor arbejder Kongernes Samling løbende med at klæde de daglige ledere i fronten på til deres rolle. I 2019 har de service- og vagtansvarlige arbejdet med den gode kommunikation – herunder værktøjer som aktiv lytning, den værdsættende samtale, assertionsteknikker samt konflikthåndtering. Dette er værktøjer som fremmer samarbejde og dialog både i forhold til trivsel på arbejdspladsen, men også i forhold til mødet med gæsten.

Det er ikke kun i fronten, at gæstens gode oplevelse bliver formet, der sker også ting i kontorene rundt omkring hos Kongernes Samling. Her er der også fokus på gæstens oplevelse fx i bookingen, hvor mange grupper dagligt serviceres. Der arbejdes hele tiden på at optimere arbejdsgange og processer i forhold til booking og IT, så gæsten oplever organisationen som professionel og imødekommende. Dette arbejde fortsætter i de kommende år, så Kongernes Samling forbliver relevant og engagerende til gavn for gæsterne og de mange dygtige medarbejdere.

BESTYRELSE OG PERSONALE

Bestyrelse

H.K.H. Kronprinsesse Mary
Kulturministeren

Direktør

Kammerherre, kabinetssekretær Henning Fode

Direktion

Museumsdirektør Thomas C. Thulstrup
Samlingschef Andreas Grinde
Formidlings- og forskningschef Axel Harms
Økonomichef Bjarne Nissen
Administrationschef Trine Klitgaard Bro (Fratrådt 30.06.2020)

Ledelsesgruppe

Museumsdirektør Thomas C. Thulstrup
Økonomichef Bjarne Nissen
Samlingschef Andreas Grinde
Formidling og forskningschef Axel Harms
Museumsinspektør Jens Gunni Busck
Museumsinspektør Peter Kristiansen
Service- og butikschef Carina Meelby (Tiltrådt 01.03.2020)
H.M. Dronningens Håndbibliotekar Mikael Bøgh Rasmussen
Service –og butikschef Martine Bruheim Norum (Fratrådt 29.02.2020)

Konserveringen

Konservator Anna Kristina Sparr
Konservator Berit Møller
Konservator Merethe Kjeldgaard
Konservator Pernille Kokfelt
Konserveringstekniker Tom Feilberg

H.M. Dronningens Håndbibliotek

Dronningens Håndbibliotekar Mikael Bøgh Rasmussen
Studentermødjhjælper Kristian Street
Arkivar Julie Mørk-Hansen
Frivillige projektmedarbejdere: Mikael Kristensen og Ebbe Holmboe
Nanna Claudius Bergø (Fratrådt 30.06.2020)

Kommunikation og Formidling

Kommunikationsmedarbejder Jeanne Christine Vølund Sølbeck (Fratrådt 30.06.2020)
Kommunikationsmedarbejder Trine Mernøe (Tiltrådt d. 03.08.2020)
Studentermødjhjælper Caroline Vorsholt Danielsen (Fratrådt 31.08.2020)
Leder af læringsenheden Sissel Drejøe Langkilde
Udviklings- og undervisningsmedarbejder Marie Nørreby Henriksen
Udviklings- og undervisningsmedarbejder Sine Kappel (Barsel)
Udviklings- og undervisningsmedarbejder Lydia Skov (Barselsvikar tiltrådt 01.03.2020)

Forskning

Nina Klinker Stephensen (Tiltrådt 01.02.2020)

Administration

Bookingmedarbejder Georgios Savvakis
Bookingmedarbejder Fraya Isabella Falsing
Sekretær Jette Sønderkov Vesterdal
Løn- og personalemedarbejder Mathilde Peters (Fratrådt 30.09.2020)
Controller Tanja Neergaard
Museumsforvalter Jacob Vang Madsen

Ann Gustaaf Agnes Ducheyne (Fratrådt 31.07.2020)

Teknik, IT, rengøring

Museumstekniker Erik Larsen
Systemadministrator Claus Lundby Jensen
Rengøring varetages af firmaet "Alt i Ren"

Servicepersonale

Alexandra Emborg (Fratrådt 30.06.2020)
Asta Liv Simonsen (Fratrådt 30.04.2020)
Birgit Damgaard (Fratrådt 31.03.2020)
Casper Nexø Løvendahl Suddergaard (Fratrådt 31.08.2020)
Christina Hansen
Estrid Lone Børkdal Ebbesen (Fratrådt 31.03.2020)
Gitte Lærkedahl (Fratrådt 31.07.2020)
Inge Lise Fürst
Jens Velling Eriksen (Fratrådt 31.12.2020)
Jonathan Lavik Kayser (Fratrådt 30.04.2020)
Kirsten Trans Hedegaard (Fratrådt 21.08.2020)
Lukas Eggert Knudsen
Maria Anastasia Ryom (Fratrådt 30.04.2020)
Maria N Madsen
Mickey Helge Fensmark Holm (Fratrådt 31.07.2020)
Natasja Bøgholm
Nikolaj Porskjær Engvon Andersen (Fratrådt 29.02.2020)
Oline Quistgaard Bransner
Stephanie Brink (Tiltrådt 23.04.19)
Synne Tøjner (Tiltrådt 27.03.19)
Thomas Christensen
Steffen Gunnar Løvkjær Petersen (Fratrådt 31.03.2020)

Synne Kjems Tøjner (Fratrådt 30.06.2020)
Ulrich Pless Sandland (Fratrådt 30.04.2020)

Vagtpersonale

Amalie Dyrby Stricker
Anne Kirstine Hedeager Krag (Fratrådt 31.08.2020)
Anne Mette Schou Jensen (Fratrådt 31.08.2020)
Bettina Løvendahl Suddergaard (Fratrådt 15.06.2020)
Bjarne Salling Pedersen
Bodil Aagerup (Fratrådt 31.08.2020)
Christin Callesen
Dorte Lundby Glüsing (Fratrådt 31.08.2020)
Hari Ram Singh (Fratrådt 31.08.2020)
Henrik Verner Hestbæk
Inger Hansen
Jens Peder Byrgesen (Fratrådt 11.08.2020)
Jesper Østergaard Thomsen (Fratrådt 31.08.2020)
Jon Andersen
Kai Bang Pedersen (Fratrådt 31.07.2020)
Karina L Rasmussen
Kasper Greve
Kenneth Dürr
Kim Holmbom
Kyle Jackson Jakobsen (Fratrådt 31.08.2020)
Lisbeth Brask (Fratrådt 31.08.2020)
Maja Lindberg Schwaner (Fratrådt 31.03.2020)
Marina Felipa Nielsen (Fratrådt 31.08.2020)
Martin M Alyanak (Fratrådt 31.08.2020)
Mette Rosendal Andersen (Fratrådt 31.03.2020)
Niklas Godske Herr (Fratrådt 28.08.2020)
Oybek Rahmonov
Peter Kristiansen
Sanne Vibeke Mejer
Sergei Frank

Shaikh Ali Noor (Fratrådt 31.08.2020)
Søren Asp
Taeko Møller
Vibeke Søndergaard

Læringspiloter
Andreas Domino Asmussen
Anine Ida Thorlacius
Casper Thorhauge Mønsted
Cecilie Mæhl (Tiltrådt 01.02.20)
Elizabeth Aagren Mikkelsen (Fratrådt 31.01.20)
Jesper Berdin Bracht (Orlov)
Kristian Aarup (Fratrådt 31.01.20)
Louise Cecilie Nielsen
Louise Kjærgaard Depner
Lydia Skov (Fratrådt 31.02.2020)
Marie Kastrup Sørensen (Orlov)
Nete Bier Kirkegaard
Sidsel Maja Heidemann (Tiltrådt 01.02.20)
Victoria Sophie Percy-Smith
Ya Trier (Tiltrådt 01.02.20)

Arbejdsmiljøudvalget
Kongernes Samling har i år gennemført den treårige arbejdspladsvurdering (APV). I år er det for første gang blevet gjort ved hjælp af et online system APV-kvik, hvor alle ansatte har fået tilsendt et link til spørgeskemaet, som så kunne udfyldes og godkendes. Tidligere har der været brugt enormt meget tid på at efterbearbejde resultaterne og lave statistik, noget der nu lå klart, så snart den sidste indberetning var gjort. Der var 44 besvarelser og helt overordnet vurderer metoden arbejdsmiljøet ud fra en skala fra 0-100 %, hvor et lavt tal taler for et godt arbejdsmiljø og et højt tal derimod betyder,

at der er mange punkter at arbejde med. Typisk vil et tal under 30% anses for at være et godt tal for arbejdsmiljøet, og ved årets APV fik museet en samlet score på 12%. I betragtning af, at museet har været en vanskelig periode igennem med hjemsendelser, afskedigelser og lønnedgang under coronaepidemien, må dette anses som et rigtigt fint resultat. Arbejdsmiljøudvalget kom næsten igennem rapportens 204 sider på årets sidste møde. Når museet åbner igen til december, efter COVID-19 nedlukningen, vil de sidste få punkter kunne gennemgås. Det fortsatte arbejde vil være at få lavet en handlingsplan ud fra APV-resultater, så områder, der kræver indsats, kan behandles.

COVID-19
Kongernes Samling brugte tiden under den første nedlukning på at forberede, hvorledes vi igen kunne åbne under de restriktioner fra regering og sundhedsmyndigheder, som pandemien havde udstukket. Det var særligt det meget reducerede antal gæster pr. kvadratmeter og hvorledes der blev skabt den fornødne afstand mellem gæster i deres besøg på både slotte, palæer, billetsalg, butik og slotsholm. Første trin var at kunne styre, hvor mange gæster, der kunne besøge slotte og palæer, således at de fire kvadratmeter pr. gæst ikke blev overskredet. Dette blev på Rosenborg gjort ved at justere på antallet af timeslots, således at der kun blev tilladt 16 gæster hvert 10. minut. Næste udfordring var, at al trafik mellem etagerne skulle foregå på hovedtrappen og der her ikke kan overholdes den fornødne afstand mellem gæster, der bevæger sig op og ned samtidigt. For at løse dette, blev der i samarbejde med firmaet Teater Pixel ud-

viklet et trafiklys, der som ved vejarbejde ensretter publikum og kun lukker henholdsvis trafik op eller ned ad trappen. Dette, sammen med spritstandere, information på hjemmeside/skiltning, og diverse klistermærker med hold afstand, maksimalt tilladte antal personer i butik og et fantastisk personale i vagt og servicegruppen, har gjort besøget til Kongernes Samling til en tryk oplevelse for vores gæster.

I forbindelse med dette arbejde var den tætte dialog og fantastiske sagsbehandling hos henholdsvis Slots- og Kulturstyrelsen og Fredningsnævnet for København, herunder også Købehavns Kommune, Naturfredningsnævnet, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening en stor hjælp i at kunne etablere de tiltag, der var nødvendige, for at museet kunne genåbne og holde åbent under den langstrakte pandemi.

Ligeledes har alle ansatte både frontpersonalet samt administration, forskere, læringsenhed, konservatorer mv. alle taget de skrappe afstands- og hygiejne regler til sig og med stort engagement gået til løsningen af alle opgaver. Dette også selv om det nogle gange har været udfordrende at løse sit arbejde uden at være tætte kontakter, bruge mundbind, visir og hele tiden tænke på at spritte af.

Anden nedlukning som museet i december var midt i med ansatte hjemsendte på lønkomensation havde ikke de samme udfordringer i logistik af gæster, idet slottet var lukket for gæster og nærmest alle var hjemme. Den voldsomme opblusning af smitten, også med enkelte smittede blandt

museets personale har understreget, hvor vigtigt det er, at vi alle er gået til ekstreme længder for at passe på hinanden. Konsekvensen lige nu er, at museet er lukket, men forhåbentligt er der lys for enden af tunellen med at COVID-19-vaccinen i starten af det nye år vil lade os åbne igen og byde vores gæster indenfor til en museumsoplevelse uden mundbind og stramme arealkrav.

TILLIDSPOSTER OG MEDLEMSSKABER

Thomas C. Thulstrup

Formand for Hempel Kulturfond
Medlem af bestyrelsen for Experimentarium
Medlem af Tænk tank for Specialmuseer
Medlem af Kulturklubben København
Medlem af DI's udvalg for turisme og oplevelser

Andreas Grinde

Medlem af aftagerpanelet ved Konservatorskolen,
Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for
Arkitektur, Design og Konservering
Medlem af Konservatorskolens censorkorps
Medlem af ICOM.CC., Nordisk konservatorforbund

Axel Harms

Vicepræsident i Association des Résidences
Royales Européennes
Medlem af ICOMs DEMHIST – Historic House
Museums
Suppleant i bestyrelsen for Copenhagen Cruise
Network
Medlem af Samarbejdsgruppen i Copenhagen Card
samarbejdet
Medlem af Parkmuseernes kontaktgruppe
Medlem af Kulturklubben
Medlem af bestyrelsen i Copenhagen Cruise
Network

Merethe Kjeldgaard

Medlem af ICOM-CC tekstil
Medlem NKF Tekstil Konserverings Gruppen
Medlem af Dragt- og tekstilnetværket
Medlem af CIETA
SFT Svenska föreningen för textilkonservering

Peter Kristiansen

Medlem af bestyrelsen og kasserer for Foreningen
til Gamle Bygningers Bevaring
Medlem af bestyrelsen for Kulturnatten i Køben-
havn
Medlem af styregruppen for "Museerne omkring
Øresund" (MUSUND)
Medlem af bestyrelsen for Heraldisk Selskab
Medlem af redaktionsrådet for Heraldisk Tidsskrift

Mikael Bøgh Rasmussen

Selskabet til Udgivelse af danske Mindesmærker,
bestyrelsesmedlem og sekretær
Selskabet for dansk Kulturhistorie, sekretær
Det Kongelige danske Selskab for Fædrelandets
Historie
Nordic Network for Renaissance Studies
Center for Renæssancestudier
Premodern Diplomats Network
Sensory Studies Research Directory
The Society for European Festivals Research
Dansk Kunsthistorikerforening
ICOM – International Council of Museums (ICLCM –
Literary Museums)
Mikael Bøgh Rasmussen er gæsteforelæser i
renæssancekundskab ved Institut for Engelsk,
Germansk og Romansk, Københavns Universitet,
og i kunsthistorie ved Institut for Kunst og
Kulturvidenskab, Københavns Universitet. Medlem
af det kunsthistoriske censorkorps
Fagfællebedømmer på bl.a. Historisk Tidsskrift

Berit Møller

Medlem af ICOM.CC.
Medlem af konservatorskolens censorkorps

Tom Feilberg

Medlem af ICOM.CC.
Medlem af Nordisk Konservator Forbund
Studiekreds om træ med deltagere fra Rosenborg,
Hoffet og Nationalmuseet
Snedkertechnologi-studiekreds med deltagere fra
Nationalmuseet, Frederiksborg, Rosenborg, Hoffet
og flere privatpraktiserende møbelkonservatorer

Anna Sparr

Medlem af ICOM-CC textile working group
Medlem af ICOM Costume Committee
Medlem af NKF
Koordinator i NKF Tekstil Konserverings Gruppen
Medlem af Dragt- og tekstilnetværket
Medlem af CIETA
Medlem af SFT

MUSEETS MEDLEMSKABER

- Arlis Norden (Art Libraries Society Norden)
- ARRE, Association des Résidences Royales Européennes
- Association of Castles and Museums around the Baltic Sea CIETA
- CODART, Dutch and Flemish art in museums worldwide
- Dansk Bibliotekshistorisk Selskab
- DBI - Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut
- Dragt- og tekstilnetværket
- DS, Dansk Standard
- Foreningen for Boghaandværk
- Foreningen Kulturnatten i København
- Forskningsnetværket "1800-tallet"
- Heraldisk Selskab
- Historisk Samfund for Sønderjylland
- ICOM, International Council of Museums
- ICOM-CC, International Committee for Conservation
- ICOM, ICFA – International Committee for Museums and Collections of Fine Arts
- IIC, The International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works
- Kulturklubben, København
- Kunstkonserveringen
- Måltidspuljen
- NKF, Nordisk Konservatorforbund

- NKF-tekstilgruppe
- ODM, Organisationen af Danske Museer
- Ordenshistorisk Selskab
- Royal European Librarians
- Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie
- Selskabet for Københavns Historie
- SFT Svenske Föreningen för Textilkonservering
- SKM, Skandinavisk Museumsforbund
- Specialmuseumsforeningen
- VIDA (Viden, Information, Dokumentation, Arkiv)
- VDR, Verband der Restauratoren
- Våbenhistorisk Selskab

HÅNDBIBLIOTEKET

- ARLIS/Norden
- Heraldisk Selskab
- Historisk Samfund for Sønderjylland
- Royal European Librarians
- Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie
- Selskabet for Københavns Historie
- Forening for Boghaandværk
- Dansk Bibliotekshistorisk Selskab
- VIDA (Viden, Information, Dokumentation, Arkiv)

SUMMARY

In 2019, the Royal Danish Collection welcomed 560,000 visitors, a record number. On this background, ambitions and expectations for 2020 were high. On 8 February 2020, the newly established Fabergé Chamber at the Amalienborg Museum in Christian VIII's Palace was officially opened by HM The Queen with HRH Princess Benedikte in attendance. However, as this new attraction had barely opened before the COVID-19 pandemic forced the world, including the Collection, into lockdown. With this, the Royal Danish Collection suddenly found itself in a situation no one could have predicted. From one day to the next, the visitors were gone, and when the Royal Danish Collection was temporarily allowed to open again, we lacked the many visitors from abroad who normally make up just over 90% of our audience.

In 2020, the Royal Danish Collection had 115,194 visitors, compared to 559,104 in 2019. From 4,086 hours in 2019, the Amalienborg Museum and Rosenborg were open for 2,377 hours in 2020. These figures illustrate the severity of the situation facing the organisation. With most of our revenue base gone, drastic and difficult decisions were unavoidable. Layoffs, a spending freeze, the suspension of projects and a collective reduction in pay were some of the steps that were taken to minimise the damage. Furthermore, the organisation had to familiarise itself and engage with the various Covid compensation schemes from the government. Thanks to our internal efforts and initiatives and government support, the Royal Danish Collection came out of 2020 with sufficient capital to get through 2021 under conditions that,

presumably, will also be far from normal. Many factors and conditions remain uncertain.

However, in the midst of these difficulties, interesting possibilities also arose for developing the Royal Danish Collection in a new direction and, not least, sharpen the organisation's focus on the domestic audience.

On 28 August 2020, it was announced that all the parties represented in Kolding City Council had approved an agreement with the Royal Danish Collection at Rosenborg and Amalienborg to take over the operation of Koldinghus from 1 January 2021. As the third museum in the Royal Danish Collection, the former royal castle Koldinghus in Jutland will play an important role in telling the story of Danish kings and queens and presenting the historical background of our current monarchy to a domestic audience.

A generous grant from the New Carlsberg Foundation enabled an exhibition about Christian V to mark the 350th anniversary of the King's accession to the throne. The exhibition was staged in the Knights' Hall at Rosenborg and opened on 10 October 2020. It was put together at short notice in time for the schools' autumn holiday and presented to HRH Crown Prince Frederik a few days before the virtual opening event.

In many ways, 2020 was an unusual year in the organisation's history, and the employees deserve special thanks for their support and their understanding of the serious situation facing the organ-

isation in 2020. Employees worked from home, colleagues were laid off, the internal cohesion of the organisation came under pressure, there were pay cuts, and job tasks were redefined – to mention just some of the challenges the staff had to face. Throughout, everyone remained confident about the future, convinced that the organisation would make it through this difficult period.

We also thank our many partners and the foundations supporting us for the goodwill they have shown the Royal Danish Collection over the previous year.

Furthermore, we thank Her Majesty The Queen and the rest of the Royal Family for the great attention and support they continue to show the Royal Danish Collection.

